

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.008/2013/5.szám

A Kúria a Dr. Nemes Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Sági Tibor jogtanácsos által képviselt Hajdú-Bihar Megyei Rendőrkapitányság alperes ellen panasz tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében Debreceni Törvényszék 2012 szeptember 7. napján kelt 9.K.30.195/2012/2011. számon hozott ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Debreceni Törvényszék 9.K.30.195/2012/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 20.000.-(azaz húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A debreceni Őszi Országos Kirakodóvásárra tekintettel Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzat polgármestere a 3062/2011. (IX.16.) PM határozatával a közút kezelőjeként a forgalmi rendet 2011. október 7-én 17 óra 30 perc és 2011. október 10-én 05.00 óra közötti időszakban akként módosította, hogy a Bólyai utca-Böszörményi út-Thomas Mann utca közötti, valamint a Békéssy Béla utca-Böszörményi út-Görgey utca közötti szakaszán minden gépjármű forgalma és várakozása tilos. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Hajdú-Bihar Megyei Igazgatósága 2011. szeptember 27-én HBM-1766/2/2011. szám alatt hozzájárult ahhoz, hogy 2011. október 7-én 17 óra 30 perctől 2011. október 9. 24.00 óráig a 35. Nyékládháza-Debrecen II. rendű főút 79+590-81+194-es kilométerszelvényei (Böszörményi út - Doberdó utca - Vezér utca csomóponttól a Böszörményi út - Füredi úti csomópontig terjedő szakaszát) teljes szélességben lezárják és a forgalmat terelő útra tereljék. Debrecen Megyei Jogú Város jegyzője 2011. szeptember 29-én közútkezelői szempontból a Debreceni Közterület Felügyelet javára hozzájárult az ideiglenes forgalomkorlátozáshoz. A Debreceni Közterület Felügyelet figyelemfelhívó szórólapot készített, amelyben tájékoztatást adott arról, hogy 2011. október 7-én 18.00 órától október 9-én 24.00

óráig az Egyetem sugárúton az Egyetem tértől a Füredi útig megállni, várakozni tilos, a szabálytalanul várakozó gépjárművet elszállítják. Az érintett útszakaszokon kihelyezték a jelzőtáblákat; az Egyetem sugárút páratlan oldalán, a kereszteződések előtt megállni tilos, és az azt kiegészítő, a szabálytalanul várakozó járművek szállítással történő eltávolíthatóságára figyelmeztető jelzőtáblát állítottak.

A felperes a ... forgalmi rendszámú gépjárművel 2011. október 9-én az Egyetem sugárút 69. szám alatt várakozott, távollétében a gépjárművet a Debreceni Közterület Felügyelet elszállítással eltávolította. A felperes a gépjárművet az elszállítással, tárolással és az őrzéssel kapcsolatban felmerült 25.000.- Ft összegű költség megfizetése után vehette át.

A felperes panaszt terjesztett elő az elsőfokú rendőrhatalóságnál, amelyben vitatta a gépjármű elszállítása intézkedés jogszerűségét. Előadta, hogy a Sestakert utca felől kanyarodott be az Egyetem sugárút 69. szám elé, és nem volt tudomása az ott kihelyezett megállni tilos jelzőtábláról. Álláspontja szerint a közútkezelő nem megfelelően gondoskodott arról, hogy a gépjárművek vezetői tudomást szerezzenek a tiltótábla hatályáról, mert a Sestakert utca - Egyetem sugárút kereszteződése után bal oldalon nem helyeztek el jelzőtáblát. A felperes panaszát az elsőfokú hatóság elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2012. január 4. napján kelt 09000-105/143-1/2011.P. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolása szerint a felperes azzal, hogy a gépjárművel az ideiglenesen elhelyezett megállni tilos közúti jelzőtábla hatálya alatt várakozott, megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 15. §-ának (1) bekezdés a) pontját és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Korm.rendelet 54. §-ának (1) bekezdését. Álláspontja szerint a megállni tilos jelzőtábla a járművezetők számára jól látható módon volt elhelyezve, nem volt kötelező azt az út bal oldalán is kitenni. A szabálytalanul várakozó gépjármű elszállítása jogszerű volt. Az egyébként elvárható magatartás körébe tartozó meggyőződési kötelezettség elmulasztása nem menti fel a gépjárművezetőt a hatályos jelzések alól.

A felperes keresetében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy nem volt tudomása a több évtizede érvényben lévő forgalmi rend ideiglenes megváltoztatásáról, a környék lakói erről szórólapokat nem kaptak. Az intézkedés csak akkor lett volna jogszerű, ha a gépjárművezetők kellő időben, külön utánjárás nélkül is tudomást szereznek a változásról, illetőleg a kihelyezett tiltótábla hatályáról. Nem várható el, hogy a parkolás helyétől több száz métert, esetleg még többet gyalogoljon azért,

hogy meggyőződhesen arról, nem helyeztek-e ki tiltótáblákat. A megállni tilos jelzőtáblát az úttest bal oldalán is meg kellett volna ismételni a szükséges és elégséges tájékoztatás érdekében. Azzal is érvelt, hogy a Debreceni Közterület Felügyeletnek nem volt hatásköre az ideiglenes forgalomkorlátozás elrendelésére, így a jelzőtáblák kihelyezése jogszabályi alap nélküli, önkényes volt.

Az alperes ellenkérelmében a határozatban foglaltak mellett kérte a kereset elutasítását.

A Debreceni Törvényszék ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolásában először is leszögezte, hogy az ideiglenes forgalomkorlátozást nem a Debrecen i Közterület Felügyelet, hanem a közút kezelőjeként a polgármester rendelte el. A KRESZ 10. §-ának (3) bekezdés második mondata, valamint a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről szóló 83/2004. (VI.4.) GKM rendelet 5.5. pontja alapján nem kötelezettség, hanem csupán lehetőség a jelzőtábláknak az úttest bal oldalán történő megismétlése, ezért ennek elmulasztása nem eredményezheti a járművezető felelősség alóli mentesülését. Kifejtette, hogy a közúti közlekedésben részt vevő járművezetőkre is irányadó az általában elvárhatóság, amelynek mértéke egy absztrakt, objektív, képzeletbeli cselekvési típus, azaz a rendes (derék) ember gondossági mértéke. Amikor a gépjárművezető egy éjszakára kívánja a gépjárművet a közúton hagyni, akkor fokozottabb elvárhatóság terheli a tekintetben, hogy meggyőződjék az érvényben lévő forgalmi rendről, illetve arról, hogy ott szabályosan várakozik-e. Az érvényes forgalmi rendről pedig kizárólag a közúti jelzőtáblák adnak felvilágosítást. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a forgalmi rend változás már 2011. október 7-én állt be, ehhez képest a felperes október 9-én várakozott szabálytalanul. Mindezek alapján a felperes nem mentesülhet a jogkövetkezmények alól arra hivatkozással, hogy az ideiglenes forgalmi rend megváltozásáról nem volt tudomása.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Előadta, hogy a polgármesteri határozat hatálya nem terjed ki az Egyetem sugárútra, az köztudomásúan jelentős távolságra van a felsorolt közutak által határolt területtől. A törvényszék a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 163. §-ának (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem vette figyelembe ezt a tény, mulasztása kihatott az ügy érdemére is. Hangsúlyozta, hogy a határozat egyébként is kizárólag a járművek forgalmát és várakozását tiltotta meg, nem rendelkezett a gépjárművek elszállításának lehetőségéről, illetve az erre figyelmeztető kiegészítő tábla elhelyezéséről. Állította, hogy a jegyzőnek nem volt hatásköre a forgalomkorlátozás elrendelésére, így az semmis. Kifogásolta, hogy a törvényszék a

semmisség a kérdését érdemben nem vizsgálta, ahogy a jegyzői hozzájárulás célhoz kötöttségét sem. Megjegyezte, hogy a jegyző közútkezelői hozzájárulásában sem szerepel az Egyetem sugárút. Az intézkedés jogszerűségének vitatása körében előadta, hogy a törvényszék az általában elvárhatóság mércéjével kapcsolatos álláspontját jogszabályi rendelkezéssel nem támasztotta alá. A vonatkozó jogszabályok egyike sem definiálja az elvárható magatartás fogalmát, nem határoz meg kritériumokat e magatartás jogi szempontú minősítéséhez, értékeléséhez és a mulasztást sem szankcionálja. Releváns tényként hivatkozott arra, hogy a közúti közlekedés szabályait megtartva fordult meg a közúton, a megfordulást közúti jelzőtábla nem tiltotta, azt az útburkolati jelek is lehetővé tették. Egyik jogszabályi rendelkezés sem teszi kötelezővé a közúton történő szabályos megfordulás esetén azt, hogy a gépjárművezetőnek meg kell győződnie a megfordulást megelőző útszakaszon kihelyezett közúti jelzőtáblákról, a közlekedési szabályokat meghatározó jelzésekről. Ilyen szabályt sem az alperes, sem a törvényszék nem jelölt meg, ennek hiányában az elvárható meggyőződés kötelezettségének elmulasztását nem lehet a terhén értékelni. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 3. §-ának (2) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 80. §-ának (3) bekezdése alapján azzal is érvelt, hogy a jegyző nem adott megfelelő tájékoztatást a közlekedés biztonságát és zavartalanságát jelentősen befolyásoló körülményekről, a polgármesteri határozat Ket. szerinti közzlése nem történt meg, ez a médián keresztül, vagy a szórólapok útján nem teljesíthető.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, annak helyes indokaira figyelemmel. A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése alapján hangsúlyozta, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében korábban nem hivatkozott érveket adott elő.

A Kúria a törvényszék jogerős ítéletét a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata nem teljes körű, nem korlátlan, annak irányát a felperes keresetében megjelölt jogszabálysértés jelöli ki. A Pp. XX. fejezetének eltérő rendelkezése hiányában a Pp. 215. §-a szerinti kereseti kérelemhez kötöttség a közigazgatási perben is érvényesülő jogelv. Ebből következik, hogy a bíróság csak a felperes által megjelölt jogszabálysértés körében vizsgálódhat, a - semmisség esetét kivéve

- más jogszabálysértésre nem alapíthatja döntését. Emellett a jelen perben annak is jelentősége van, hogy a közigazgatási hatósági eljárás a felperes panaszára indult, abban a gépjármű elszállítás intézkedés jogszerűségét kifogásolta. Az eljárt hatóságok a felperes által megjelölt körben ellenőrizték az intézkedés jogszerűségét. A felperesnek a Pp. 330. §-ának (2) bekezdésében foglalt jogszabálysértésre való hivatkozása nem terjedhet ki a panaszban meg nem jelölt újabb kifogásokra, mert a panasz határozza meg az ügy tárgyát. Ellenkező esetben olyan korábban vitássá nem tett kérdésben is vizsgálódna a bíróság, amely a közigazgatási hatósági eljárásnak nem volt része, és amelyről ezért a hatóság állást sem foglalhatott. A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése értelmében pedig a felülvizsgálati eljárásban a Kúria csak a jogerős ítéletben elbírált kereseti kérelmek körében vizsgálódhat, azaz az elsőfokú bírósági eljárásban nem hivatkozott jogszabálysértésre a felülvizsgálati eljárásban már nem lehet hivatkozni.

A Kúria a periratok alapján megállapította, hogy a felperes keresetében nem hivatkozott arra, hogy a polgármesteri határozat hatálya nem terjed ki az Egyetem sugárútra. Nem hivatkozott arra sem, hogy a határozat a gépjárművek elszállításának lehetőségéről, illetve az erre figyelmeztető kiegészítő tábla elhelyezéséről nem rendelkezett. A keresetében a jelzőtáblák kihelyezését kizárólag azon az alapon kifogásolta, hogy a Debreceni Közterület Felügyelet hatáskör hiányában nem volt jogosult az ideiglenes forgalomkorlátozás elhelyezésére. Az alperes által becsatolt 30062/2011. (IX.16.) PM polgármesteri határozat alapján azonban egyértelműen megállapítható, hogy a forgalomkorlátozást nem a Debreceni Közterület Felügyelet, hanem a polgármester rendelte el. A felperes a keresetében említést sem tett a jegyző határozatáról, azt sem az Egyetem sugárút, sem a hozzájárulás célhoz kötöttsége tekintetében nem kifogásolta, arra sem hivatkozott, hogy a hozzájárulása hatáskör hiányában hozott, ezért semmis közigazgatási hatósági határozatnak minősülne. Jogszabálysértésként a Ket. 80. §-ának (3) bekezdésére sem hivatkozott. Kereseti kérelem hiányában e kérdésekben a törvényszéknek nem kellett állást foglalnia, ezért a jogerős ítélet meghozatalát követően előterjesztett felülvizsgálati kérelmi elemeket a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

Az elvárható magatartás, illetve a meggyőződési kötelezettség elmulasztása körében a felperes a felülvizsgálati kérelmében lényegében a törvényszék jogi értékelését vitatta. Ennek során hivatkozott az elvárható magatartás normatív fogalommeghatározásának hiányára és a szabályos megfordulásra. Ezzel kapcsolatban a Kúria rámutat arra, hogy felülvizsgálati eljárás keretében a bizonyítási eljárás eredményének értékelése általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, értékelésére. Felülmérlegelésre csak kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt,

illetve iratellenes, vagy ha az ítélet kirívóan okszerűtlen megállapításokat, következtetéseket tartalmaz, esetleg az indokolás logikailag ellentmondásos. Emellett hangsúlyozza a Kúria, hogy a bíróság csak a jogszabálysértő közigazgatási határozatot helyezheti hatályon kívül, a jogerős ítélet felülvizsgálatát pedig kizárólag jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni.

A Kúria megállapította, hogy a felperes jogszabálysértés megjelölése nélkül támadta a törvényszék ítéletének a fokozottabb elvárhatóság körében kifejtett álláspontját. A közigazgatási perekben is érvényesül az a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében foglalt általános perrendi szabály, miszerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ez alapján pedig sem az alperesnek, sem a törvényszéknek nem kellett bizonyítania azt, hogy a felperes által előadottak nem valósak, viszont a felperes kötelessége volt annak igazolása, hogy a határozat jogszabálysértő. Az elvárható magatartás fogalma jogi definiálásának hiánya nem jelenti azt, hogy a bíróság a peradatok alapján ne fejthetné ki az ezzel kapcsolatos álláspontját. A közúton való szabályos megfordulás pedig semmilyen összefüggésben sincs azzal, hogy a felperes a megállni tilos és a gépjármű elszállíthatóságára figyelmeztető kiegészítő jelzőtábla hatálya alatt hagyta a gépjárművet. A gépjárművezetőnek nincsen több száz méternyi gyaloglási kötelezettsége, rajta múlik, hogy a közúti közlekedés szabályait milyen információ, ismeret alapján tartja meg. Amennyiben rutinból jár el és nem győződik meg az esetleges forgalmi rend változásról, akkor az kizárólag neki felróható, az ő terhén értékelendő. Saját mulasztása pedig nem mentesítheti az általa sem vitatottan elkövetett szabálytalanság következményei alól. A Kúria megítélése szerint a bizonyítékok újraértékelésének feltételei nem állnak fenn, mert a törvényszék a releváns bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, ez alapján helytálló következtetésre jutott.

Az ideiglenes forgalmi rend megváltoztatásáról szóló tájékoztatás elmaradására a felperes az elsőfokú eljárásban csak hivatkozott, állításának alátámasztására még csak kísérletet sem tett. Erdemben nem cáfolta azt az alperesi érvelést, miszerint a médián keresztül és szórólapok útján is kaptak tájékoztatást a környék lakói. A közigazgatási iratok között elfekvő, a Debreceni Közterület Felügyelet által készített figyelemfelhívás létét, tartalmát sem vitatta. Mindezek alapján a Kkt. 3. §-ának (2) bekezdésének sérelméről sem lehet szó, figyelemmel arra is, hogy a felperes nem jelölt meg olyan rendelkezést, amely meghatározott formájú tájékoztatási kötelezettséget írna elő, de olyat sem, amely szerint a tájékoztatás elmaradása mentesítené a gépjárművezetőket a szabálytalan várakozás jogkövetkezménye alól, vagyis a kiegészítő tábla figyelmeztetése ellenére is jogszerűtlen lenne az

elszállítás. A Kúria e körben sem állapított meg jogszabálysértést, illetve tényállási tisztázatlanságot, iratellenességet, okszerűtlen, következetlen megállapításokat, vagy logikailag ellentmondásos indokolást.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a törvényszék jogerős ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a törvényszék 5. sorszámú végzése alapján személyes költségmentességet élvező felperes helyett az állam viseli a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2013. május 14.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő